

گزارش‌های تحلیلی
صنایع و بازارهای ایران و جهان

گذرنامهٔ ورود به کسب‌وکارهای ماندگار

ظرفیت مازاد اوپک
تهدیدی برای برنت
نخواهد بود

 www.passport.ir

 [@passport_report](https://twitter.com/passport_report)

جهانی / بازار نفت / نفت و گاز

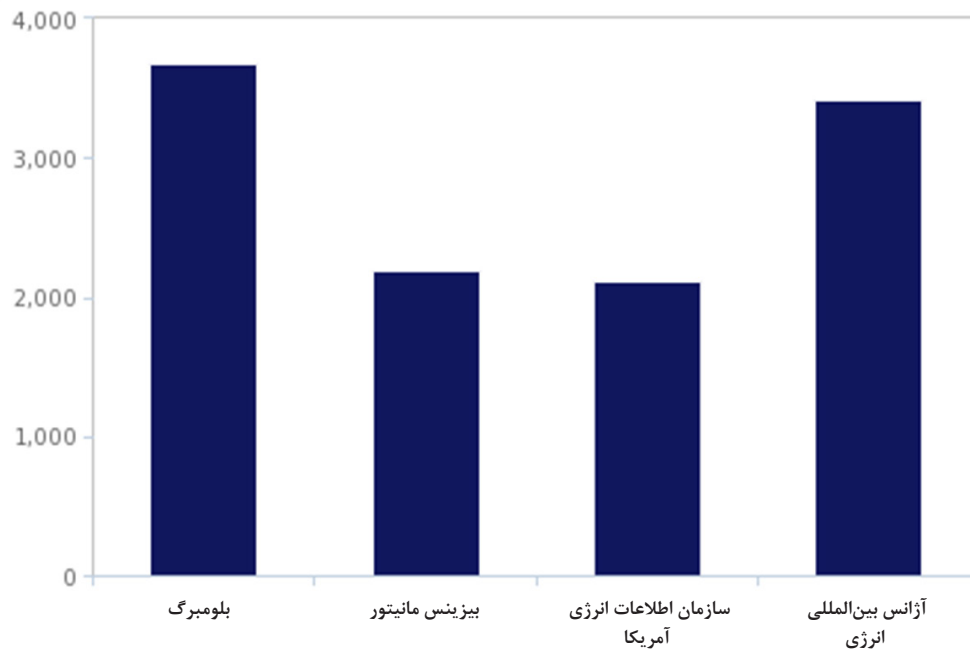
ژانویه ۲۰۱۸

دیدگاه: اوپک ظرفیت مازاد کافی را حفظ خواهد کرد تا مانع از آن شود که کسری بازار جهانی نفت در سال ۲۰۱۸ به عرضه مازاد تبدیل شود. البته با توجه به تداوم پایبندی قوی کشورهای عربستان سعودی و متحدان آن در شورای همکاری خلیج فارس به توافق کاهش تولید، احتمال ضعیفی وجود دارد که این ظرفیت نقشی در این بازار ایفا کند.

با توجه به این که قیمت نفت برنت در معاملات روزانه به ۷۰ دلار در هر بشکه نزدیک شد، افزایش قیمت نفت نگرانی‌ها درباره عدم پایداری کشورهای عضو و غیرعضو اوپک به توافق کاهش روزانه ۱/۸ میلیون بشکه‌ای تولید نفت را برانگیخته است. بر اساس برآوردها، اوپک حدود ۲/۱۹ میلیون بشکه در روز ظرفیت مازاد تولید را حفظ می‌کند که هرگونه بازگشت تولید نفت خام که ممکن است ظرفیت مدت شش ماه وارد بازار شود، در آن لحاظ شده است. برآوردهای کارشناسان در مقایسه با پیش‌بینی‌های برخی مؤسسات دیگر که در نمودار نیز به آن‌ها اشاره شده، نسبتاً محافظه کارانه است. البته ممکن است این مسأله از تفاوت در تعاریف ظرفیت مازاد ناشی شود.

تفاوت گسترده برآوردها
ظرفیت مازاد تولید نفت خام اوپک، هزار بشکه در روز

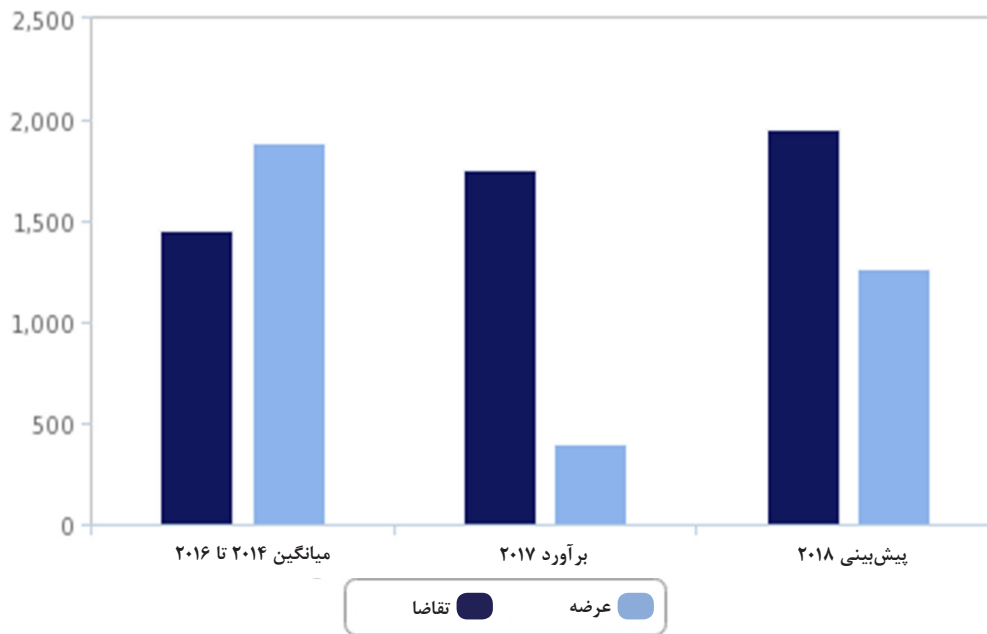

منبع: بلومبرگ، بیزینس مانیٹور، سازمان اطلاعات انرژی آمریکا، آژانس بین‌المللی انرژی

تمامی مؤسسات مهم این ظرفیت مازاد را بیش از ۲ میلیون بشکه در روز برآورد می‌کنند. با افزوده شدن روسیه، برآوردهای کارشناسان به ۲/۵ میلیون بشکه در روز افزایش می‌یابد. به طور کلی، پیش‌بینی می‌شود خالص رشد عرضه در جهان (در مورد نفت خام، میعانات و مایعات گاز طبیعی) در سال ۲۰۱۸ و بر اساس یک متوسط سالانه، برابر با ۱/۲۷ میلیون بشکه در روز باشد. رشد در بخش نفت شیل آمریکا که هم اوپک و هم قیمت‌ها نسبت به آن حساس‌تر هستند، ۳۹۰,۰۰۰ بشکه در روز نسبت به مدت مشابه سال گذشته برآورد می‌شود. بر اساس هر دو معیار ذکر شده، ظرفیت مازاد جهانی قابل توجه است و از همه مهم‌تر، استفاده از این ظرفیت، پتانسیل آن را دارد که بازار جهانی نفت را از یک کسری اندک خارج کرده و با عرضه مازاد قابل ملاحظه‌ای مواجه سازد، که البته به اعتقاد کارشناسان چنین امری نامحتمل است.

تأثیر تولید اوپک بر موازنه بازار نفت
خالص تغییر سالانه در روند عرضه و تقاضای نفت در جهان^۱، هزار بشکه در روز

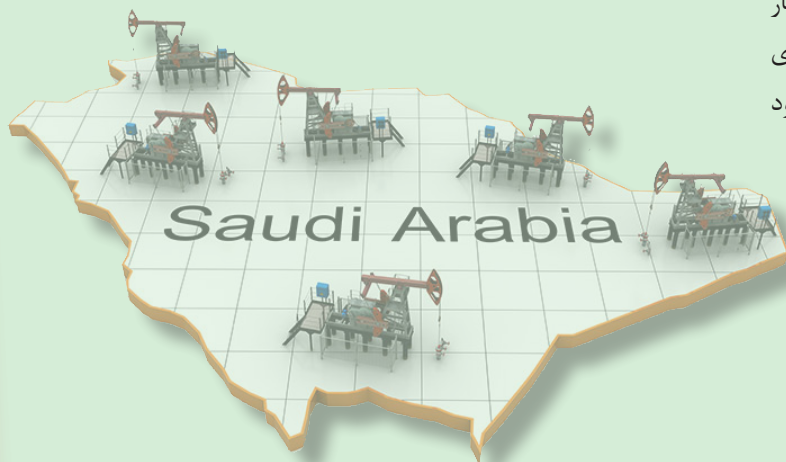
^۱ «عرضه» نفت خام، میعانات و مایعات گاز طبیعی و تقاضا» انواع سوخت پالایش شده
منبع: بیزینس مانتیور

کشورهای عضو اوپک و روسیه در رابطه با میزان ظرفیت مازاد، به شدت با یکدیگر اختلاف نظر دارند. عربستان سعودی، ظرفیت تولید مازاد خود را روی رقم ۱/۰۵ میلیون بشکه در روز حفظ می‌نماید و این امر بدان معناست که این کشور تعهد می‌نماید که ظرفیت تولید خود را ۱۱ میلیون بشکه در روز قرار دهد که رقمی بسیار محافظه‌کارانه است.

کل ظرفیت تولید عربستان سعودی، چیزی حدود ۱/۰ میلیون بشکه بالاتر از رقم اعلام شده است، اما انتظار می‌رود که بیش از شش ماه طول بکشد تا این میزان تولید، عملیاتی شود. سایر بازیگرانی که قادر هستند ظرفیت تولید مازاد خود را تغییر دهند عبارتند از روسیه (۳۱۰،۰۰۰ بشکه در روز)، عراق (۲۸۰،۰۰۰ بشکه در روز)، کویت (۲۶۰،۰۰۰ بشکه در روز) و امارات متحده عربی (۲۱۰،۰۰۰ بشکه در روز).

احتمال آن که عربستان سعودی، میزان تولید خود را افزایش دهد اندک است. زیرا افزایش تولید، توافق صورت گرفته را بر هم خواهد زد و موجب افت شدید بهای جهانی نفت خواهد شد. این اتفاق نه از لحاظ سیاسی و نه از لحاظ اقتصادی، برای عربستان سعودی خوشایند نخواهد بود. علاوه بر این، انتظار می‌رود که امسال کشورهای امارات، کویت و روسیه تا حد زیادی از سیاست نفتی عربستان سعودی پیروی نمایند. از لحاظ سابقه تاریخی، سیاست‌های نفتی امارات و کویت همواره با سیاست‌های نفتی عربستان سعودی همسو و هماهنگ بوده است و عربستان قصد دارد تا همچنان روابط خود را با روسیه در حوزه انرژی محکم‌تر نماید. هر چهار کشور عربستان، امارات، کویت و روسیه از افزایش درآمدهای نفتی که در نتیجه کاهش تولید و افزایش قیمت نفت به وجود خواهد آمد، نفع می‌برند.

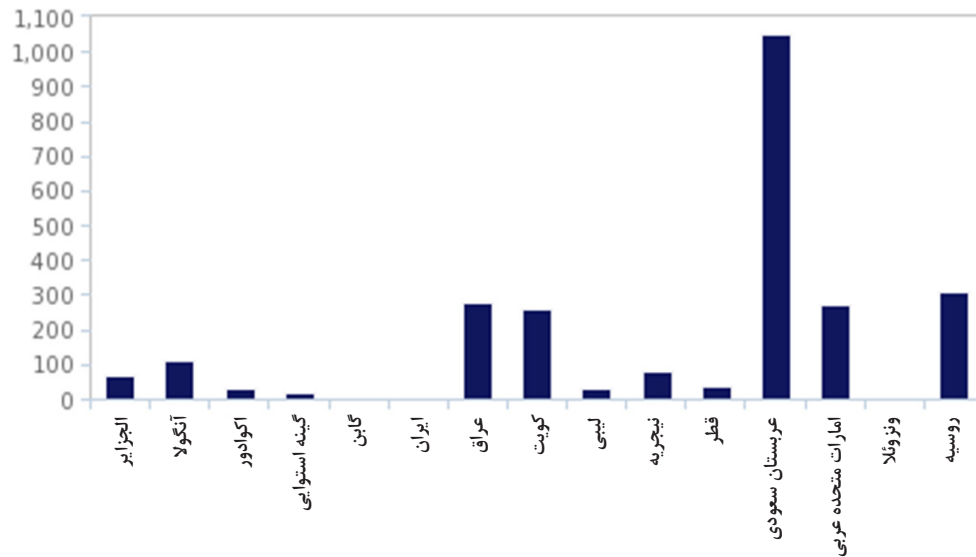

در میان کشورهای عضو اوپک به همراه روسیه ، عراق به دلیل داشتن سابقه بد در پیروی از توافقنامه، ظرفیت تولید مازاد قابل توجه و نیازهای مالی، بیشترین احتمال را دارد که تولید خود را کاهش ندهد. با این حال به طور کلی، تعداد کشورهای تمایل و توانایی افزایش تولید را داشته باشند، اندک است. لذا پیش بینی می شود که کشورها به طور کلی از توافق کاهش تولید پیروی نمایند. با این حال، احتمال کاهش بهای نفت با نزدیک شدن به اواخر سال جاری افزایش می یابد. این امر ناشی از عوامل متعددی است که عبارتند از ثابت ماندن قیمت ها، نزدیک شدن به تاریخ پایان توافقنامه و انباشته شدن پروژه های تحقق نیافته. وسعت این کاهش قیمت، قویا تحت تأثیر سرعت تجدید توازن بازار و توانایی باز یابی قیمت ها خواهد بود. ادامه پایبندی عربستان به توافقنامه کاهش تولید موجب خواهد شد تا از میزان اثر گذاری های بالقوه بر این رویداد، کاسته شود.

عربستان سعودی، تغییر عرضه نفت را تحت سلطه خود در می آورد
ظرفیت تولید مازاد نفت خام^۹، هزار بشکه در روز

^۹ این مقادیر، میزان افزایش تولید نسبت به سطح تولید فعلی در خلال یک دوره زمانی شش‌ماهه را نشان می‌دهد.
منبع: بیزنس مانیاتور

علاوه بر این، بسیاری از کشورهای عضو اوپک و روسیه در سال ۲۰۱۸ با کاهش تولید مواجه خواهند شد. پیش‌بینی می‌شود که میزان تولید نفت خام و میعانات گازی ونزوئلا نسبت به سال گذشته به طور متوسط بیش از ۲۰۰،۰۰۰ بشکه در روز کمتر شود که از این لحاظ، ونزوئلا بیشترین ضرر مالی را تجربه خواهد کرد. کشورهای لیبی و نیجریه با ظرفیت تولید فعلی خود و یا با ظرفیتی نزدیک به ظرفیت فعلی، به تولید ادامه خواهند داد، لذا میزان ریسک در این دو بازار، اندک خواهد بود. با توجه به مشکلات ایجاد شده در توافق صلح لیبی و همچنین ناپایدار بودن توافق آتش‌بس در منطقه دلتا در نیجریه، حملات گروه‌های شورشی به زیرساخت‌ها، تهدید رو به رشدی برای بازارهای نفتی این دو کشور خواهد بود. بعید است که کشورهای شرکت‌کننده در توافق، ظرفیت توافق شده را با ظرفیتی جایگزین نمایند که موجب کاهش بهای نفت و هدر رفت منابع گردد؛ کاهش تولید، فضایی را فراهم می‌آورد تا تنزل بهای نفت خنثی شود.

مسئولیت صحت و سقم این گزارش بر عهده گروه تحقیقات بین‌المللی
بیزرپورت نیست و تصمیم‌گیری مبتنی بر این داده‌ها مسئولیتی را برای
گروه تحقیقات بین‌المللی بیزرپورت ایجاد نمی‌کند.
همچنین سیاست‌های اتخاذ شده و مفروضات در نظر گرفته شده و پیش‌بینی‌های
انجام شده لزوماً مورد تأیید گروه تحقیقات بین‌المللی بیزرپورت نیست.